

Miks ei näe Estonia teatri “Wallenbergi” lavastuses haakristimärke?

Erkki-Sven Tüüri 2001. aastal Dortmundi Ooperi tellimusel kirjutatud antifašistlik ooper “Wallenberg” jõuab Eesti esietenduseni Estonia teatris 1. juunil.

Lavastuse kunstnik Ene-Liis Semper, miks otsustasid lavakujunduses loobuda Kolmanda Riigiga seotud ajaloolistest visuaalidest?

Otsus tuli koos lavastaja Dima Bertmaniga, kes ütles, et svastika on tema meelest tüütu. Saksa lavastuses, mida ma isiklikult ei ole näinud, oli lavasuurusi haakristikujutisi olnud igal sammul ja Bertman ütles, et see oleks tema jaoks väga tüütu ja tavapärane lahendus. Et ta ei ole tavapärase lahenduste mees, ja siis me leppisime kokku, et me sel juhul nii ei tee.

Agas kas nii konkreetse ajaloolise sisuga ooper on sinu kui kunstniku meelest ilma haakristimärkide ta teostatav? (Wallenberg oli Rootsi diplomaat, kes päästis oma tegevusega juute natsivõimude eest – Toim.)

Agas meil ongi see juba ju teostumas – esietendus on nädala pärast.

Ja mingid olulised kujundid nagu puudu ei jää?

Ei, absoluutselt mitte. Kui ei kasuta otseid totalitaarriikide sümbboleid, ei svastikaid ega punatähti, siis minu meelest küll midagi puudu ei jää. Minu meelest sisu tuleb siis täpselt sama selgelt välja.

On võimalik teha üldistusi ilma neid konkreetseid märke kasutamata.

Nii et põhiline põhjus oli tavapärasuse ja tüütuse vältimine, mitte kartus mõjuda kuidagiviisi provotseerivalt?

Vaata, sa vist küsid seda mingisuguses täna ses kontekstis, aga meie otsus sündis juba pool aastat tagasi. Kui me esimest korda sellest asjast hakkasime rääkima, siis ei olnud küll mingeid muid põhjendusi, kui et Bertman ei soovinud kõige tavapärasemat lahendust.

Kuidas siis kujunduse lahendasid? Kas kuidagi abstraktselt?

Kõik erinevad stiilid on segi paisatud. Kostüümiloogetika on ka selline, et ei ole järgitud näpuga rida ajades üks-ühele neljakümnendate aastate stiili.

Kõik asjad on eri aegadest – suhteliselt vabalt olen kujundusega ümber käinud. Heas mõttes eklektiliselt.

Marko Mägi